

Combaterea bullyingului începe de la grădiniță: Salvați Copiii România, cu sprijinul Fundației OMV Petrom, a organizat Forumul Internațional „Educația socioemoțională și prevenirea bullyingului în copilăria timpurie: de la cercetare la practică și politici publice”

Reprezentanți ai Red Barnet Denmark, Mary Fonden, Federation de Paris de la Ligue de l'enseignement, Uniunea Estoniană pentru Bunăstarea Copilului au prezentat experiența lor în prevenirea bullyingului

București, 1 octombrie 2026: Bullyingul în școli reprezintă un fenomen alarmant, iar studiile sistematice ale Organizației Salvați Copiii România arată că cea mai eficientă metodă de combatere este educația socioemoțională începută încă din etapa educației timpurii. Analiza de impact a programului „Să fim prieteni – Fără bullying”, realizată în peste 270 de grădinițe în anul școlar 2025-2026, arată că o intervenție structurată, bazată pe valori, aplicată coerent și consecvent la nivel de comunitate educațională, răspunde direct nevoilor identificate de specialiști și părinți. Dacă la debutul participării în program, 82,6% dintre cadrele didactice considerau că, în rândul copiilor cu care lucrează, se află victime ale bullyingului, la finalul programului, 98% din cadrele didactice participante se considerau pregătite să gestioneze situațiile de bullying dintre copii, peste jumătate estimând că sunt foarte bine pregătite în acest sens (54%).

Cum transformăm însă dovezile din cercetare și experiența acumulată în grădinițe în intervenții educaționale eficiente, sustenabile și scalabile? - Aceasta a fost întrebarea centrală a Forumului Internațional „Educația socioemoțională și prevenirea bullyingului în copilăria timpurie: de la cercetare la practică și politici publice”, organizat de Salvați Copiii România, cu sprijinul Fundației OMV Petrom.

Evenimentul, desfășurat pe 30 septembrie la București, a reunit aproximativ 100 de reprezentanți ai instituțiilor publice, mediului universitar, organizațiilor internaționale, inspectoratelor școlare, centrelor de resurse și asistență educațională, autorităților locale și societății civile, precum și parteneri internaționali din Danemarca, Franța și Estonia. Discuțiile au pornit de la o premisă comună: prevenirea bullyingului nu începe odată cu apariția unui caz de bullying, ci prin construirea, încă din copilăria timpurie, a unor relații sănătoase, a capacității de a gestiona emoțiile și conflictele și a unui climat educațional bazat pe grijă, respect, toleranță și curaj.

Mesajul transmis în cadrul forumului de doamna Mirabela Grădinaru, Administrația Prezidențială, a subliniat importanța unei responsabilități comune și a unei legături reale între cercetare, practica educațională și politicile publice:

”Atunci când vorbim despre dezvoltarea emoțională a copilului, responsabilitatea nu poate fi transferată de la un adult la altul. Este o responsabilitate pe care trebuie să o împărțim, familie, grădiniță, comunitate, instituții. Educația socioemoțională nu îi învață doar pe copii, ne obligă și pe noi, adulții, să ne uităm puțin mai atent la propriul nostru comportament. Programul ”Să fim prieteni – Fără bullying” este un exemplu de intervenție care pune această perspectivă în practică, lucrând cu întreaga comunitate educațională, și promovând valori precum toleranța, respectul, grija și curajul. Cred că aceasta este direcția în care trebuie să continuăm, să folosim ceea ce știm, să măsurăm rezultatele, să ascultăm experiența celor care lucrează zi de zi cu copiii, iar atunci când o metodă funcționează, să avem curajul să o ducem mai departe. Un copil nu ar trebui să depindă de norocul de a avea în jurul lui adultul potrivit. Ar trebui să existe sisteme, oameni și comunități pregătite să îl vadă și să îl sprijine, pentru că acesta este și sensul Forumului: să transformăm preocuparea în cunoaștere, cunoașterea în practică, iar practica în politici publice care pot produce schimbări reale.”

Experiența României, pusă în dialog cu modele europene:

Forumul a reunit reprezentanți ai unor organizații europene care dezvoltă și implementează programe de prevenire a bullyingului și de dezvoltare a competențelor socioemoționale. Reprezentanții **Mary Fonden și Red Barnet Denmark** au prezentat experiența internațională a metodologiei *Free of Bullying* și lecțiile adaptării acesteia în mai multe țări. Din Franța, **Fédération de Paris de la Ligue de l'enseignement** a adus perspectiva programului *Vivre Ensemble* și a cercetării longitudinale privind coeziunea grupului și prevenirea bullyingului. Experiența Estoniei a oferit o perspectivă asupra modului în care programele de prevenire a bullyingului pot fi conectate la sistemul educațional și la politicile publice. În ceea ce privește România, discuțiile s-au concentrat inclusiv pe rolul comunităților de practică ale cadrelor didactice, al liderilor educaționali și al resurselor educaționale deschise în susținerea schimbării la nivelul grădinițelor.

„Centrul de Competențe Free of Bullying, din care face parte și Salvați Copiii România, a fost creat de Mary Fonden și Red Barnet pentru a susține nu doar transferul unei metodologii dintr-o țară în alta, ci un proces continuu de învățare, adaptare și dezvoltare bazat pe cunoaștere și experiență. Cele șapte țări implicate aduc contexte și sisteme educaționale diferite, iar rolul nostru este să susținem partenerii în păstrarea principiilor esențiale ale abordării, în timp ce metodologia este adaptată nevoilor locale. Cercetarea și evaluarea ne ajută să înțelegem ce funcționează, în ce condiții și ce este necesar pentru ca intervențiile să fie implementate și susținute în practică. În acest fel, construim nu doar programe, ci o comunitate internațională de practică și învățare în jurul prevenirii bullyingului și al creării unor comunități educaționale sigure și incluzive.”, a declarat Lene Lykkegaard, Red Barnet Denmark.

De la programe validate la schimbare sistemică

Una dintre temele centrale ale Forumului a fost **sustenabilitatea intervențiilor și trecerea de la proiecte și programe la schimbare sistemică**. În cadrul panelului „De la programe validate la schimbare sistemică”, reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării, Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, Centrului Național pentru Curriculum și Evaluare, Centrului Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională și ai autorităților locale au discutat despre condițiile necesare pentru ca educația socioemoțională și prevenirea bullyingului să fie susținute pe termen lung. Discuțiile au adus în prim-plan trei direcții esențiale: **formarea profesioniștilor din educația timpurie, dezvoltarea și utilizarea unor intervenții bazate pe dovezi și crearea unor mecanisme de susținere și extindere a acestora în sistemul educațional**.

De la dialog la acțiune

Participanții au avut, de asemenea, ocazia să discute direct cu reprezentanți ai grădinițelor și comunităților locale despre experiențele de implementare a programelor de dezvoltare socioemoțională, despre barierele întâlnite și soluțiile identificate în contexte diferite – în mediul rural și urban, în comunități vulnerabile, dar și în cadrul comunităților de practică ale cadrelor didactice. În sesiunea finală, participanții au fost invitați să formuleze **ce pot face, din poziția și instituția pe care o reprezintă, pentru ca intervențiile eficiente de educație socioemoțională și prevenire a bullyingului să poată fi replicate și susținute pe termen lung**.

„Educația socioemoțională este baza pe care se construiesc relațiile, siguranța emoțională și incluziunea socială. Copiii de vârstă preșcolară vorbesc rar despre dificultățile de relaționare cu colegii, însă părinții și educatorii trebuie să fie atenți la semnale precum: retragerea din activitățile de grup, refuzul de a merge la grădiniță, somatizările frecvente, tăceri inexplicabile sau manifestări de furie aparent nejustificată. Intervențiile în educația timpurie, realizate cu consecvență și bazate pe dovezi științifice, pot preveni escaladarea comportamentelor violente, ba mai mult, creează punți de

comunicare între părinți și educatori.”, a declarat **Gabriela Alexandrescu, Președinte Executiv Salvați Copiii România.**

„Forumul aduce împreună experiențe din România și din alte țări europene și oferă un cadru deschis pentru schimbul de bune practici în prevenirea bullyingului. Ne bucurăm să susținem un astfel de dialog și să contribuim la dezvoltarea unor intervenții aplicate care răspund nevoilor din grădinițe.”, a declarat **Amalia Fodor, Director Fundația OMV Petrom.**

Despre program: “Să fim prieteni – Fără bullying” este un program de dezvoltare socioemoțională și prevenire a bullyingului care are la bază metodologia bazată pe dovezi “Free of bullying” – dezvoltată de The Mary Foundation și Save the Children Danemarca. Programul este conceput pentru a sprijini unitățile de învățământ să adopte o perspectivă comunitară asupra educației socioemoționale și astfel, să construiască o cultură care contribuie la prevenirea bullyingului și o tranziție mai lină către școală.

Începând cu ianuarie 2020, Salvați Copiii România a pilotat și adaptat metodologia pentru contextul românesc cu aprobarea Ministerului Educației și CMBRAE, sub denumirea “Să fim prieteni – Fără bullying”. Începând cu 2023, programul a fost extins la nivel național cu sprijinul financiar al Fundației OMV Petrom. În perioada 2023 – 2026, în cadrul acestui parteneriat, peste 3.600 de specialiști au fost instruiți, peste 550 de grădinițe au preluat metodologia și au primit materiale specifice programului și peste 60.000 de copii au beneficiat de acest program. Programul răspunde nevoilor sistemului educațional prin activitățile-pilon la care au acces grădinițele care aleg să introducă în rutina zilnică activități și practici sociale specifice, cu scopul de forma comportamente bazate pe cele 4 valori: toleranță, grijă, curaj și respect. Website program: safimprieteni.ro.

Date statistice (analiză de impact pentru anul școlar 2025 – 2026):

Evaluarea a fost făcută pe baza chestionarelor aplicate ante și post cadrelor didactice și părinților din cele 277 de grădinițe din București și 25 de județe în care proiectul s-a extins în anul școlar 2025 – 2026.

La debutul participării în program, 82,6% dintre cadrele didactice considerau că, în rândul copiilor cu care lucrează, se află victime ale bullyingului. La finalul programului, aproape toate cadrele didactice participante (98%) se considerau pregătite să gestioneze situațiile de bullying dintre copii, peste jumătate estimând că sunt foarte bine pregătite în acest sens (54%).

De asemenea, aproape toate cadrele didactice participante (98%) au remarcat că participarea la program a produs schimbări îmbucurătoare asupra copiilor. Astfel:

- peste 7 din 10 (71,8%) educatoare observă la copii un mod pozitiv de a interacționa;
- 67% consideră că cei mici se joacă mai bine împreună;
- 58,5% cred că între copii sunt mai puține conflicte;
- 54,3% indică că preșcolarii sunt mai amabili unii cu ceilalți;
- aproape jumătate (48,2%) cred că a crescut nivelul de conștientizare a regulilor sociale;
- peste 4 din 10 cadre didactice consideră că cei mici își apără prietenii cu mai mult curaj (41,8%) și că sunt mai capabili să gestioneze ei înșiși tachinările (40,5%).

Interesant este și faptul că 9 din 10 cadre didactice participante la proiect consideră că implicarea în “Să fim prieteni!” a adus schimbări și în atitudinea părinților. Astfel, 28,6% dintre educatoare afirmă că părinții sunt mai interesați să participe la activitățile grădiniței, 26,3% au observat o schimbare în felul în care părinții gestionează conflictele dintre copii, iar 25% consideră că, după ce au fost implicați în activități ale programului, părinții se organizează mai bine pentru a facilita copiilor întâlniri de joacă în afara grădiniței.

Și dacă analizăm răspunsurile obținute de la părinți înainte și după participarea la proiectul "Să fim prieteni!", putem remarca o creștere a ponderii părinților care observă la copiii lor abilități din sfera educației socioemoționale:

- crește cu 10,6 puncte procentuale ponderea părinților care observă la copiii lor capacitatea de a-și regla exprimarea emoțională (capacitatea de a nu acționa în urma primului impuls și de a găsi metode de a se liniști atunci când sunt agitați);
- crește cu 6,6 pp ponderea părinților ai căror copii sunt capabili să intervină atunci când cineva are nevoie de ajutor;
- cu peste 6 pp crește și ponderea părinților mulțumiți de abilitățile și competențele adaptative ale celor mici (împărțire, negociere, așteptarea rândului etc);
- îmbunătățiri apar și în ceea ce privește empatia manifestată în relațiile cu cei din jur (creștere de aproape 4 puncte procentuale) sau percepția de sine pozitivă (2,4 puncte procentuale).

Despre Organizația Salvați Copiii

De 36 de ani, Salvați Copiii România construiește programe sociale, politici publice și practici solide în beneficiul copilului din România. Expertiza și complexitatea proiectelor la nivel național fac din organizație o instituție socială esențială, al cărei rol este medierea între societate și autoritatea publică, în beneficiul copilului. În cele peste trei decenii de activitate, Salvați Copiii a intervenit activ în societate, identificând soluții concrete pentru protejarea și sprijinirea copiilor vulnerabili, și a militat, în același timp, pentru o colaborare viabilă cu autoritățile decidente, pentru asigurarea interesului superior al copilului. Salvați Copiii și-a asumat rolul de supraveghere vigilentă a autorităților publice, în așa fel încât acestea să implementeze politici publice de durată care să corecteze cauzele care duc la vulnerabilizarea copiilor. Totodată, organizația a reușit să creeze rețele active de solidaritate, prin încurajarea responsabilității sociale a companiilor și a societății, în sens larg. În calitate de membru al Save the Children, cea mai mare organizație independentă din lume care promovează drepturile copilului și care cuprinde 30 de membri și desfășoară programe în peste 100 de țări, VIZIUNEA noastră este o lume care respectă, pentru fiecare copil, dreptul său la supraviețuire, educație, protecție și participare, asumându-ne MISIUNEA de a obține progrese importante privind modul în care copiii sunt tratați și producerea schimbărilor imediate și de durată în viața acestora. Peste 4.522.000 de copii au fost implicați în programele și campaniile Organizației Salvați Copiii.

Despre Fundația OMV Petrom

Lansată în anul 2022, Fundația OMV Petrom construiește programe și susține investiții pe termen lung în România pentru comunități dezavantajate, în trei domenii cheie: educație, mediu și sănătate. Mai multe detalii despre activitatea Fundației OMV Petrom puteți găsi pe www.fundatiaomvpetrom.ro.

Pentru mai multe informații, persoana de contact:

Cristina Adam, manager proiect, cristina.adam@salvaticopiii.ro, tel. 0744 471 073.